

# **TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ LİSANSÜSTÜ PROGRAM DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI ANALİZİ 2024–2025 Bahar Dönemi**

## **1. Ders Öğrenme Çıktıları Bulguları**

Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Lisansüstü Programı'na ait ders öğrenme çıktıları, disiplinin kuramsal ve uygulamalı yönlerini bütüncül biçimde ele almaktadır. Türkiye Türkçesi'nin yanı sıra tarihî ve çağdaş lehçeleri çeşitli alfabelerle çözümleyebilme becerisi, öğrencilerin dilsel yetkinlik kazanımı açısından oldukça önemlidir. Edebi bilinç alanında, dönemsel ve türsel edebi yapıların analiz edilmesi ve metin çözümleme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Öğrenme çıktılarında yer alan bilimsel etik vurgusu, öğrencilerin akademik sorumluluklarını kavrayarak etik bir çerçevede çalışma yürütmelerini teşvik etmektedir.

Program, disiplinlerarası farkındalık geliştirme amacı güderek Türk edebiyatının dünya edebiyatlarıyla karşılaştırılmasına olanak tanıyan içerikler sunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin alan literatürünü yabancı dilde takip edebilmesi hedeflenmekte; bu durum uluslararası akademik ortamlara entegrasyon açısından önemli bir çıktı olarak öne çıkmaktadır. Teknolojik okuryazarlık ile dijital kaynak kullanımına yönelik beceriler program kapsamında tanımlanmış olsa da uygulama bağlamında bu alanın genişletilmesi gerekmektedir. Cumhuriyet değerleri ile Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı tutum geliştirilmesine yönelik çıktı, bölümün değer temelli eğitim yaklaşımını yansıtmaktadır.

## **2. Ders Öğrenme Çıktısı Değerlendirme Sonuçları**

Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün öğrenme çıktıları, kapsamlı ve çok yönlü biçimde yapılandırılmıştır. Tematik bütünlüğün sağlanmış olması, disiplinin temel alanlarını kapsayan bir çerçeve sunmaktadır. Kuramsal derinlik açısından, öğrencilerin edebi türlerin yapısal özelliklerine hâkim olmaları ve metinleri tarihsel bağlamda değerlendirebilmeleri olumlu bir kazanımdır. Ayrıca bilimsel etik ve akademik sorumluluk bilinci de güçlü biçimde vurgulanmaktadır. Disiplinlerarası bakış açısının kazandırılması, öğrencilere evrensel bir perspektif kazandırmakta ve dünya edebiyatlarıyla ilişki kurabilmelerine imkân tanımaktadır. Teknoloji entegrasyonu çıktısı da çağdaş akademik pratiklerle uyumlu olsa da uygulama araçlarının çeşitlendirilmesi önem arz etmektedir.

Buna karşılık, öğrenme çıktılarının uygulama desteği açısından zayıf kaldığı alanlar mevcuttur. Özellikle alfabe ve lehçe bilgisine yönelik kazanımlar için yeterli uygulama olanakları sunulmamaktadır. Yabancı dil yeterliliği çıktısı, programın genel yapısında tanımlanmış olsa da müfredat düzeyinde bu yeterliliği pekiştirecek içerikler yetersizdir. Dijital edebiyat, çevrimiçi anlatı türleri ve yeni medya çalışmaları gibi çağdaş disiplinlerin müfredata entegre edilmemesi, öğrencilerin güncel akademik gelişmelere uyum kapasitesini kısıtlamaktadır. Din, sanat ve düşünce tarihinin edebi metinlere etkisinin vurgulandığı içerikler ise sosyal bilimlerle bütünleşik biçimde sunulmadığında yorumlama derinliği sınırlı kalmaktadır.

## **3. Genel Değerlendirme**

Türk Dili ve Edebiyatı bölümünün öğrenme çıktıları, öğrencilerin metin analizi, dilsel çözümleme ve edebi değerlendirme becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Programın kuramsal yapısı güçlüdür ve edebi metinlerin kültürel ve düşünsel arka planlarını kavramaya

yönelik temel nitelikler barındırmaktadır. Öğrencilerin hem analitik hem de eleştirel düşünce yetilerini geliştirme yönündeki hedefler, çıktılarla uyumlu görünmektedir. Öğrencilerin çağdaş ve tarihî lehçelere hâkimiyet kazanması, farklı alfabelerle metin okuma becerileri ve edebi türlerin yapısal özelliklerini çözümleme yetileri akademik yeterlilik açısından olumlu katkılar sunmaktadır.

Bilimsel etik değerler ile teknolojik erişim becerileri de programın çağdaş yönünü desteklemektedir. Cumhuriyet değerlerine bağlılık ilkesi, programın yerel kültürel ve tarihsel bağlamla olan ilişkisini güçlendirmektedir. Bununla birlikte, müfredatın geleneksel akademik anlayışa dayalı biçimde şekillenmiş olması, dijital dönüşüm ve güncel edebi gelişmelere adaptasyon kapasitesini sınırlamaktadır. Öğrencilerin öğrendikleri bilgileri gerçek yaşam bağlamlarında uygulayabilecekleri pratik alanların eksikliği, mezunların akademik dünyadaki dönüşüme yeterince entegre olamamasına neden olabilir. Yabancı dil becerisinin müfredat içeriği ile ne ölçüde desteklendiği ise hâlen tartışma konusudur.

#### **4. İyileştirme Önerileri**

Programın kuramsal hedefleri ile pratik uygulamaları arasında güçlü bir örtüşme sağlamak amacıyla çeşitli yapısal ve içeriksel iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Tarihî lehçeler ve alfabe bilgisi kazanımına yönelik olarak özel atölye dersleri açılmalı ve bu dersler şerh uygulamaları ile desteklenmelidir. Dijital metin çözümleme yazılımları ve etkileşimli platformlar üzerinden öğrenci desteği sağlanmalıdır. Bu uygulamalar sayesinde öğrencilerin bilgi kalıcılığı artacak ve analitik düşünme becerileri gelişecektir.

Yabancı dil eğitimi, edebiyat alanına özgü terminoloji ve eleştirel yazma becerileri doğrultusunda yeniden yapılandırılmalıdır. Uluslararası literatüre erişimi kolaylaştıracak akademik modüllerin sunulması, öğrencilerin bilimsel iletişim kurma yeteneklerini artıracaktır. Dijital edebiyat ve yeni medya konularında tematik dersler açılması, öğrencilerin çağdaş edebi üretim biçimlerine aşinalıklarını geliştirecektir. Sosyal platformlardaki edebi temsiller üzerine yürütülecek analizler, disiplinin evrim sürecine doğrudan katkı sunacaktır.

Programın disiplinlerarası yaklaşımı güçlendirilmelidir. Edebiyatın sosyoloji, tarih, psikoloji ve felsefe ile olan ilişkisini ele alan içerikler, yorumlama derinliğini artıracaktır. Kavramsal çerçevelerin, metinlerin toplumsal bağlamlarının ve kültürel dönüşümlerinin disiplinlerarası yöntemlerle ele alınması, öğrenme sürecini daha bütüncül bir yapıya kavuşturacaktır. Son olarak, yayınevleri, dijital yayın merkezleri ve kültürel kurumlarla işbirliği içinde yürütülecek proje bazlı staj uygulamalarıyla öğrencilerin saha deneyimleri teşvik edilmelidir. Bu tür uygulamalar, mezunların akademik bilgilerinin gerçek bağlamlarda pekişmesini ve iş yaşamına geçişte daha güçlü donanımına sahip olmalarını sağlayacaktır.